

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL FOR PROMOTION OF MORALITY OF
UPPER SECONDARY STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
BASIC EDUCATION COMMISSION

สมพิศ เพือกสอาด¹ อัจฉรา นียมาภา² วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณ³ และสุพจน์ เกิดสุวรรณ⁴
Somphit Phueaksa-ard¹, Achara Niyamapa², Wisut Wichitputchraporn³ and Suphot Koedsuwan⁴
¹นักศึกษาหลักสูตร ศษ.ด. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
^{2,3}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ⁴อาจารย์ นักวิชาการอิสระ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
phuaksaad@hotmail.com, feduarn@ku.ac.th, feduwsu@ku.ac.th, and supod123@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับนโยบาย เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้อำนวยการและรองฝ่ายวิชาการ สร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนกับผู้บริหาร สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำข้อมูลมากร่างและประเมินรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. มี 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการบูรณาการ ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ตามขอบข่ายงานวิชาการซึ่งประกอบด้วย 11 งาน ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 8 ประการ ส่วนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

คำสำคัญ: รูปแบบ การบริหารงานวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

This research presents an academic administration model for promotion of morality of upper secondary students in schools under The Office of Basic Education Commission. The purposes of this research were to 1) find out current condition and direction of academic administration model for promotion of upper secondary students ; 2) to study the opinions of policy administrators of promotion of morality of upper secondary students in schools; and 3) develop an administration model for promotion of upper secondary students. The data collected by interviewing five policy level administrators , school director, and assistants school director of academic department. The questionnaire was applied to 331 school directors.

The data was analyzed in terms of mean ($\bar{x}$) and standard division (S.D.). The data analyze were used to draft and model which were then evaluated by a focus group discussion of 12 experts.

The results revealed that the model of academic administration for promotion of morality consisted of 3 parts. The first one is leading which comprised the principle for promotion of morality consisted of three parts. The first one was a preface which comprised of morality promotion principle, participation principle, and integration principle. The second was the academic administration process consisted of planning, organizing, leading, and controlling in accordance with academic administration scope which included 11 main tasks which supported eight desired characteristics of the students. The last one was success factors related to policy and action personnel, school directors, teachers and education personnel, students, parents and the communities.

Keywords: model; academic administration; moral; upper secondary students

1. บทนำ

สภาพปัญหาสังคมไทยในปัจจุบันพบปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนหลายประการเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ปัญหาการเลียนแบบผู้ใหญ่ในทางที่ผิด โดยเฉพาะเยาวชนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งยังพบปัญหาจาก สื่อ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ สังคมออนไลน์ที่เยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ และส่งผลกระทบทางลบตามมา ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลายประการ

สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานหลักในการบ่มเพาะเด็กและเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ดีงาม จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงาม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ คือ นักเรียนมีสมรรถนะในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย [1] การพัฒนาชาติ บ้านเมืองนั้นการพัฒนาคนถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องพัฒนาให้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งไปที่เยาวชนที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่และกำลังของชาติต่อไป แต่การพัฒนาจะเกิดขึ้นได้จะต้องพัฒนาทั้งผู้บริหาร ครูและนักเรียนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงรุก และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติจริงโดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งในปัจจุบัน งานวิจัยที่อธิบายรูปแบบของการบริหารงานวิชาการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเชิงรุกยังมีไม่มาก โดยเฉพาะในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา [2] รวมถึงนโยบายจากผู้บริหาร เพราะฉะนั้น บทบาทของครูและผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างในการพัฒนาการเรียนการสอนและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนด การพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่สามารถช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้จึงมีความสำคัญเพราะจะทำให้เด็กนักเรียนมีทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลของการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,359 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง 331 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 5 คน ส่วนผู้ให้ข้อมูลของการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านนโยบาย ด้านการบริหารโรงเรียน และด้านปฏิบัติการสอน จำนวน 12 คน

3.2 ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาด้าน 1) กระบวนการบริหารศึกษาตามแนวคิดของ Holt.[3] และ Schermethorn. [4] 2) ขอบข่ายงานวิชาการ ศึกษาตามแนวคิดของ Dessler. [5] และ Fry และคณะ. [6] 3) คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศึกษาตามแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ [7] 4) รูปแบบ ศึกษาตามแนวคิดของ Keeves. [8] และ Gibson. [9]

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. ดังนี้

ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จำนวน 5 คน เครื่องมือ คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. ดังนี้

2.1 ศึกษากรณีตัวอย่างโรงเรียนต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร และโรงเรียนดอนพุดวิทยา จังหวัดสระบุรี เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2.2 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. ผู้ให้ข้อมูล คือผู้อำนวยการ จำนวน 2,359 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ 331 คน ได้จากการกำหนดตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan [10] ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 1 คนใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) เครื่องมือ คือแบบสอบถาม มี 3 ตอน 1) คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) คำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และ 3) คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 หาค่าร้อยละของรายการคำถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในส่วนของคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ยกร่างและประเมินรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน ได้แก่ ด้านวิชาการ 3 คน ด้านนโยบาย 3 คน ด้านบริหารโรงเรียน 3 คน และ ด้านปฏิบัติการสอน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยนำผลสรุปจากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ความเหมาะสมตามประเด็นจากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อเสนอแนะแนวทางสู่ความสำเร็จของร่างรูปแบบเพื่อนำรูปแบบไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของภาพรวมสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	N=331			
	สภาพปัจจุบัน		ปัญหา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.91	0.79	2.19	0.91
การจัดการเรียนการสอน	3.85	0.84	2.14	0.94
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.90	0.87	2.01	0.87
การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.67	0.87	2.17	0.93
การวัดผลและประเมินผล	3.72	0.82	2.15	0.95
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.73	0.86	2.09	0.88
การนิเทศการศึกษา	3.53	0.92	2.21	0.99
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.38	0.89	2.34	1.14
การแนะแนว	3.88	0.92	1.93	0.93
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.64	0.92	2.06	0.98
การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.67	0.90	2.06	0.97

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$ S.D.=0.79) รองลงมาคือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$ S.D.=0.87) และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$ S.D.=0.89)

ส่วนสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.34$ S.D.=1.14) รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 2.21$ S.D.=0.99) และการแนะแนวมียค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.93$ S.D.=0.93) และแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ควรใช้หลักการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการบูรณาการ และหลักการบริหาร เพื่อส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และชุมชน

5.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ผลการประเมิน (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

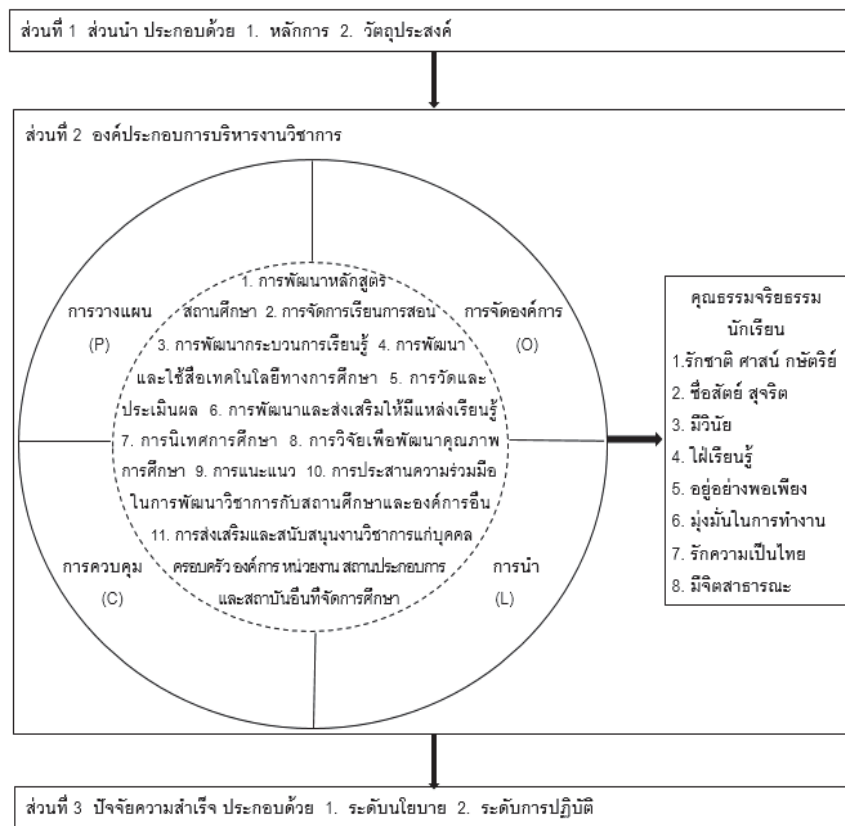
รายการประเมิน	N=12	
	ความเหมาะสม	
	$\bar{X}$	ระดับ
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ		
1.1 หลักการของรูปแบบ		
1) หลักการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	4.41	มากที่สุด
2) หลักการมีส่วนร่วม	5.00	มากที่สุด
3) หลักการบูรณาการ	4.00	มาก
รวม	4.47	มากที่สุด
1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ		
เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5.00	มากที่สุด
รวมส่วนที่ 1	4.73	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบ		
2.1 หลักการบริหาร		
1) การวางแผน	4.18	มาก
2) การจัดองค์การ	4.25	มากที่สุด
3) การนำ	4.54	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	N=12	
	ความเหมาะสม	
	$\bar{X}$	ระดับ
2.1 หลักการบริหาร (ต่อ)		
4) การควบคุม	4.18	มาก
รวม	4.28	มากที่สุด
2.2 การบริหารงานวิชาการ		
1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.30	มากที่สุด
2) การจัดการเรียนการสอน	4.40	มากที่สุด
3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.36	มากที่สุด
4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.18	มาก
5) การวัดผลและประเมินผล	4.18	มาก
6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.36	มากที่สุด
7) การนิเทศการศึกษา	4.18	มาก
8) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.45	มากที่สุด
9) การแนะแนว	4.27	มากที่สุด
10) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.18	มาก
11) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.36	มากที่สุด
รวม	4.29	มากที่สุด
2.3 คุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน		
1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.90	มากที่สุด
2) ซื่อสัตย์สุจริต	4.81	มากที่สุด
3) มีวินัย	4.72	มากที่สุด
4) ใฝ่เรียนรู้	4.72	มากที่สุด
5) อยู่อย่างพอเพียง	5.00	มากที่สุด
6) มุ่งมั่นในการทำงาน	5.00	มากที่สุด
7) รักความเป็นไทย	5.00	มากที่สุด
8) มีจิตสาธารณะ	5.00	มากที่สุด
รวม	4.92	มากที่สุด
รวมส่วนที่ 2	4.49	มากที่สุด
ส่วนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จ		
3.1 ระดับนโยบาย	4.25	มากที่สุด
3.2 ระดับปฏิบัติ		
1) ผู้บริหารสถานศึกษา	4.03	มาก
2) ครูและบุคลากร	4.16	มาก
3) นักเรียน	4.01	มาก
4) ชุมชน	4.57	มากที่สุด
รวม	4.19	มาก
รวมทั้งหมด	4.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินพบว่าโดยภาพรวม (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ในส่วนที่ 2 หลักการบริหาร การบริหารงานวิชาการ และคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) ในส่วนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จ ระดับนโยบายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) และปัจจัยความสำเร็จระดับปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ และ วัตถุประสงค์ ส่วนนำ มี 4 หลักการ คือ หลักการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการบูรณาการ หลักกระบวนการบริหาร วัตถุประสงค์ของรูปแบบคือ เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ. ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการใช้หลักกระบวนการบริหาร คือ การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม ในการบริหารงานวิชาการซึ่งมีขอบข่ายงานวิชาการที่กำหนดไว้ 11 งาน มีแนวดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผน โรงเรียนควรกำหนดให้การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นนโยบายอย่างชัดเจน โดยผู้บริหารประชุมชี้แจงให้ครูและบุคลากรได้รับรู้ และเข้าใจถึงนโยบายในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กำหนดเป็นนโยบายที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน จัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อสร้างจิตอาสาของนักเรียนโดยเชื่อมโยงกับหลักสูตรนานาชาติให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามลักษณะเฉพาะของรายวิชา พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กำหนดตัวชี้วัด ด้านคุณธรรมจริยธรรมทุกกลุ่มสาระโดยวัดจากพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ประเมินผลโดยครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งเสริมให้ครูนำแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม นำขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ใช้สังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ในทุกระดับชั้นเพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลด้านคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนทำแฟ้มสะสมผลงานด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ใช้ระบบพี่ดูแลน้อง และถ่ายทอดพฤติกรรมเชิงบวกแก่รุ่นน้อง มีการนิเทศติดตาม กำหนดเป้าหมายในชีวิตและความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียน สนับสนุนให้มีการนิเทศร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยใช้การพูดคุยแบบกัลยาณมิตร

นิเทศการสอนของครูภายในสายงานเดียวกัน ครูทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมโดยเริ่มจากปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ มีการร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่บ้าน ครูประเมินขณะอยู่โรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนสร้างเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมไปยังโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาต่อไป ต้องประสานความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษาอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เชิญหน่วยงานอื่นมาให้ความรู้และนำนักเรียนไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้มีจิตอาสา เชิญผู้ปกครองมาปรึกษาหารือกับผู้บริหารในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียน ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ของชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

2. การจัดองค์การ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เป็นการกระจายอำนาจทางการบริหาร อาจประกอบด้วย ผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ประธานคณะสี คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนโดยให้เป็นไปตามบริบทของโรงเรียนมอบหมายงานให้หัวหน้างาน ดำเนินการตามนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะงานวิชาการและงานกิจการนักเรียนโดยให้งานคุณธรรมจริยธรรมเป็นงานของทุกกลุ่มสาระและใช้คุณธรรมนำไปสู่งานวิชาการ ให้ครูทุกคนรับผิดชอบกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยให้ฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระเป็นผู้รับผิดชอบ ติดตามการเรียนการสอนของครู มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบการอบรมนักเรียนแกนนำแล้วนำผลการอบรมที่ได้ไปปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นรูปธรรม รุ่งที่ประเพณีเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการคุณธรรม โครงการจิตอาสา จัดตั้งหน่วยงานหรือบุคลากรที่มีความรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยี จัดหาสื่อ ผลิตสื่อที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาครูให้มีความรู้ในการใช้สื่อที่ทันสมัย จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อหาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน และนำนักเรียนไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้อื่น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการนิเทศ การเรียนการสอน การดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรม กำหนดให้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแนะแนว สนับสนุนให้ครูทุกคนทำวิจัยโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับรายวิชาของตนเอง และเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้อื่น ตั้งกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเข้ามาเรียนรู้ภายในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนไปศึกษาตามสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. การนำของผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นผู้นำครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ขึ้นสิ่งใหม่ ๆ จากหน่วยงานระดับสูงให้บุคลากรได้ทราบ เป็นแบบอย่างในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาที่ดี อำนวยความสะดวก พัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน กำหนดเป้าหมายและอธิบายให้ผู้ร่วมงานเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาในการทำกิจกรรม เป็นผู้นำทางวิชาการ ส่งเสริมให้ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ นำมาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เป็นผู้นำและพัฒนาตนเองให้ทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ตามสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้มีการจัดอบรมด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี มีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประสานความร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียงเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม มีการเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาร่วมนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและถอดองค์ความรู้จากงานวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอนด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ให้กำลังใจยกย่องครูที่มีความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีพฤติกรรมดีขึ้น ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการติดต่อ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนทางวิชาการและส่งเสริมให้ครูเข้าไปมีบทบาทในงานวิชาการด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อนำความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมไปขยายผล

4. การควบคุม ผู้บริหารนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครู ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อปรับปรุง แก้ไข สร้างขวัญและกำลังใจระหว่างดำเนินการ พัฒนาและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ติดตาม ประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมในหลักสูตรและพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรตามผลการประเมินให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ประเมินผลตามสภาพจริง มีคณะกรรมการติดตามผลการจัดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู และจัดให้นักเรียนนำเสนอผลการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีการควบคุมการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมอย่างถูกกฎหมาย ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรมทุกภาคเรียน ประเมินผลการทำกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยประเมินผลความพึงพอใจจากบุคคลภายนอก เครือข่ายผู้ปกครอง และนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ประเมินผลการทำวิจัยของครู และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน ประเมินผลพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากครูและผู้ปกครอง หลังจากเข้าร่วม กิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกัน และใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้ดีขึ้น

ส่วนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จ

1. ระดับนโยบาย สพฐ.มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ส่งเสริมการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา (สพม.) ควรปฏิบัติตามนโยบายของ สพฐ. มีการวางแผน จัดคนรับผิดชอบนโยบายเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ผู้บริหารเป็นผู้นำในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน สพฐ.และ สพม.ควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อตอบสนองนโยบายของหน่วยงานอื่นที่ต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ได้ผลและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยั่งยืน หน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควรนำเสนอแนวนโยบายกับกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานของรัฐบาลเพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานของรัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงาน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างจริงจัง

2. ระดับปฏิบัติ

2.1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ มีภาวะผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้วยความเต็มใจ ปรับนโยบายวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ประชุม ปรึกษาหารือ สร้างความเข้าใจบุคลากรเกิดความตระหนักเข้าใจตรงกันในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานด้านคุณธรรมจริยธรรม กำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ และคุณธรรมเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกับบุคลากรและนักเรียนและดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้อง ส่งเสริมนักเรียนทำโครงการคุณธรรม การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างภาคีเครือข่ายโดยจัดประชุม หรือสัมมนา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งเสริมให้มีการปรับภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน **2.2) ครูและบุคลากร** ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้ประสบความสำเร็จ ครูและบุคลากรมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ ทำกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้วยความสมัครใจ ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ปรึกษาโครงการของนักเรียน นำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพ ปรับกระบวนการสอนในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลที่เน้นการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อใช้ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพของนักเรียน ครูปรับพฤติกรรมของตนเองให้มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนและคุณธรรมเป้าหมาย

2.3) นักเรียน ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้ เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนแกนนำและนำผลมาขยายทั้งโรงเรียน มีส่วนร่วมในการสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ และคุณธรรมเป้าหมายร่วมกับครูและเพื่อน คิดและทำโครงการที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม อาจเป็นปัญหาภายในโรงเรียนหรือในชุมชนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา รายงานผลการทำโครงการ และนำมาปฏิบัติให้เป็นกิจวัตรประจำวัน จัดทำแฟ้มสะสมผลงานด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อใช้ในการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ นำผลการปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมไปขยายผล สร้างกิจกรรมส่งเสริมความดีแก่สังคม **2.4) ผู้ปกครองและชุมชน** ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ประสบความสำเร็จผู้ปกครองและชุมชน ควรดำเนินการ ดังนี้ เป็นเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำและประเมินผลกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ศึกษาองค์ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนโดยให้ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาได้เรียนรู้ไปพร้อมกับโรงเรียน เป็นเครือข่ายที่ช่วยดูแลบุตรหลานของตนเองนำคุณธรรมไปใช้ที่บ้านคู่ขนานกับที่โรงเรียน

ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สนับสนุนแหล่งให้ความรู้ ทรัพยากร และวิทยากร ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ชุมชนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงผลงานด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมในเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชน

6. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สพฐ.พบว่าการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัญหาของการพัฒนาหลักสูตรเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าโรงเรียนมีการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในการพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการวางแผน เพราะการวางแผนการบริหารงานวิชาการเป็นกิจกรรมอันดับแรกที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บุคลากรทุกคน มีเป้าหมายและทิศทางในการทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน การวางแผนการบริหารงานวิชาการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังในตัวนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dessler [5] ได้กล่าวไว้ว่า การที่ผู้บริหารวางแผนการทำงานจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และต้องอาศัยความร่วมมือจากครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยใช้หลักการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการบูรณาการ และหลักกระบวนการบริหารทั้งสิ้น คือ การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงด้านคุณธรรมจริยธรรม

เอกสารอ้างอิง

- [1] Ministry of Education, 2008. **The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)** Bangkok : The Agricultural Cooperative Federation of Thailand Printing.
- [2] Tungkunanan, P. 2014. The Development of The Quality of Life of Thai Teacher According to The Philosophy of The Sufficiency Economy. **Journal of Industrial Education**, 13(3), p.190-197.
- [3] Holt. A. 1994. **The New School Governor: Realizing the Authority in the Head and Governing Body**. London: Biddles Ltd.
- [4] Robbins, S. P. 1994. **Essentials of Organization Behavior**. 4th ed. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- [5] Dessler, G. 2004. **Management Leading People and Organizations in the 21st Century**. New Jersey: Prentice Hall.
- [6] Fry, H.; S. Ketteridge and S. Marshall. 2009. **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Educatio: Enhancing Academic Pratices**. 3rd ed. NewYork : Taylor & Francis.
- [7] Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2008. **Development approach of Desirable Characteristics measurement and evaluation according to The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551**. Bangkok: Kurusapa Printing.
- [8] Keeves. P. S. 1997. **Education Research methodology and measument international handbook**. Oxford: Pergam on Press.
- [9] Gibson, J. L., et al.1997. **Organization: Behavior, structure, process**. 12th ed. NewYork : McGraw Hill.
- [10] Krejcie, R. V., and D. W. Morgan. 1967. **Education Statistic**. New York: (n.p.)